

Vážené dámy, vážení páni, ctení kolegovia, milí priatelia,

čas neuveriteľne rýchlo beží a práve teraz sa spoločne ocitáme na prahu druhého ročníka česko-slovenského časopisu AtheroReview venovaného nášmu každodennému chlebičku – ateroskleróze v najširších súvislostiach.

Je nám veľkou ctou, že pozvanie napísať editoriál zameraný na aktuálne otázky smerovania medicíny prijal pán profesor MUDr. Marián Bernadič, CSc., vedecký sekretár Slovenskej lekárskej spoločnosti, lekár a človek s mimoriadnou charizmou, všestranne vysoko diferencovaná osobnosť s obdivuhodnými emocionálnymi, intelektovými a ľudskými schopnosťami. Prečítanie jeho slov vám určite prinesie pocity pochopenia, súhlasu, ale aj uvedomenia si, kam kráčame (lekári, sestry, zdravotníci) a čo by sme chceli a mali dosiahnuť.

V klinickej praxi sa (nielen v našich česko-slovenských pomeroch) stretávame s tým, že napriek lepšej komplexnejšej starostlivosti o pacientov (aj dostupnosti účinnejších statínov ako prvolíniovej liečby a nárastu ich preskripcie) kardiovaskulárna morbidita a mortalita neustále narastá. Je na mieste zamyslenie, čo môže byť príčinou tohto nepriaznivého stavu.

Na jednej strane máme k dispozícii ohľadom hypolipidemickej – statínovej liečby množstvo odbornej literatúry opierajúcej sa o výsledky významných a odbornou verejnosťou akceptovaných klinických štúdií a poznatkov z klinickej praxe. Na druhej strane sú internet a časopisy zaplavené neodbornými článkami, ktoré skreslene a často nepravdivo informujú o nežiaducich udalostiach v súvislosti so statínovou liečbou a vzbudzujú pochybnosti o správnosti liečby statínmi aj u niektorých lekárov. Myslím si, že je hotová katastrofa, ak z kardiovaskulárneho hľadiska vysokorizikového pacientovi s jednoznačnou indikáciou statínovej liečby lekár vysadí statíny a navodí u neho nepodložený strach z tejto liečby.

Aj z týchto dôvodov sa znovu obraciame k téme statínových interakcií a rizík statínovej liečby, ktorú pre vás pripravila pani doc. Jana Sirotiaková, skvelá internistka a klinická farmakologička s dlhoročnými skúsenosťami v liečbe dyslipidémii.

Nondherencia k liečbe chronických ochorení (ku ktorým nepochybne poruchy metabolizmu lipidov patria) je zásadným problémom, dôležitým modifikovateľným faktorom, ktorý znižuje účinnosť liečby a negatívnym spôsobom ovplyvňuje zdravotný stav populácie. S terminológiou súvisiacou s nonadherenciou, s klinickými a ekonomickými dopadmi nás vo svojom článku oboznámi profesor Ján Gajdošík, ktorý sa tejto téme aktívne venuje v každodennej klinickej praxi.

Ako podporiť adhérenciu (nielen k medikamentóznej liečbe, ale napríklad aj k diétnemu alebo pohybovému režimu)? Dá sa to vôbec? K tomu, aby bola liečba čo najefektívnejšia musíme vytvoriť terapeutický vzťah medzi lekárom a pacientom, nestačí len pacienta „liečiť“. Návod z pohľadu erudovaného psychológa nám dá dr. Šárka Slabá zo Všeobecnej fakultnej nemocnice v Prahe.

V prvom čísle AtheroReview v roku 2016 hlavný editor časopisu doc. Michal Vrablík sľuboval, že na svoje si v tomto časopise prídu naozaj všetci odborníci a skutočne je to tu! Do pozornosti tak dávam článok pána prof. Martina Haluzíka, predsedu Českej obezitologickej spoločnosti, ktorý sa venuje veľmi horúcej téme metabolickej chirurgie ako novej terapeutickému možnosti ovplyvnenia kardiometabolických rizikových faktorov, ale aj remisie diabetes mellitus u obéznych diabetikov 2. typu. Verím, že to bude pre vás zaujímavé čítanie.

Ďalším veľmi dôležitým príspevkom je Stanovisko českých odborných spoločností ku konsenzu European Atherosclerosis Society a European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, ktoré bolo publikované v novembri 2016. Stanovisko sa týka najmä odpovede na tak často diskutovanú otázku, či vyšetrovať krvné lipidy nalačno alebo po jedle. Stanovisko ďalej rieši zmeny v krvných lipidoch počas dňa a aké by mali byť limity krvných lipidov na výsledkových listoch z laboratórií. Určite si ho so záujmom prečítajú nielen pracovníci klinických laboratórií, ale aj samotní klinici.

No a záver čísla patrí už tradične správam a abstraktom z kongresov (Správa zo XIV. slovenských obezitologických dní s medzinárodnou účasťou, 2nd Prague European Days of Internal Medicine a 20. kongresu o ateroskleróze).

Prajeme vám zaujímavé čítanie!

Vladimír Bláha
spolueditor
Hradeck Králové, únor 2017

Lubomíra Fábryová
editorka
Bratislava, február 2017